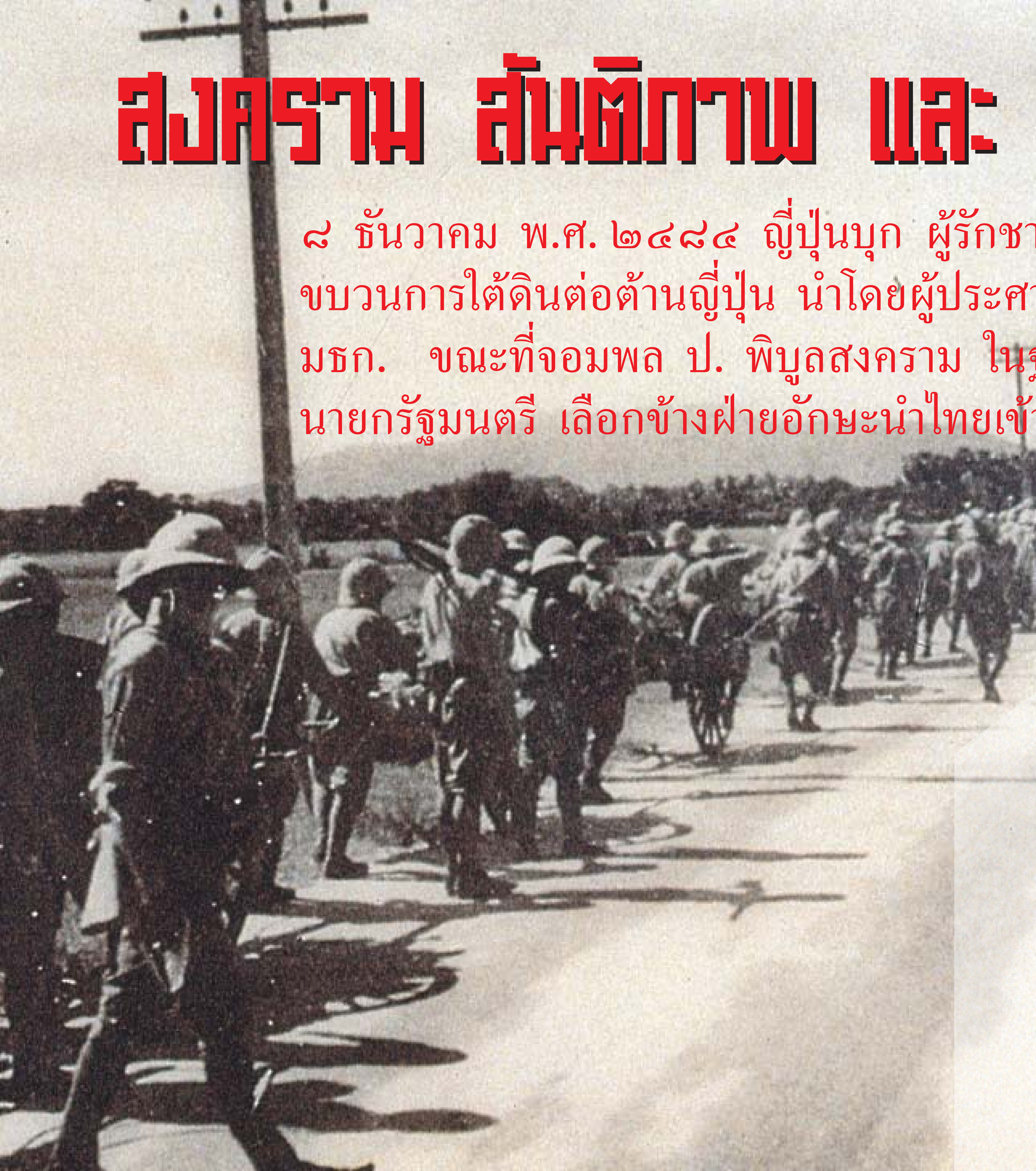

สงคราม สันติภาพ และ มรณ.

๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ ญี่ปุ่นบุก ผู้รักชาติจัดตั้ง
ขบวนการใต้ดินต่อต้านญี่ปุ่น นำโดยผู้ประสานการ
มรณ. ขณะที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม ในฐานะ
นายกรัฐมนตรี เลื่อนข้างฝ่ายอักษะนำไทยเข้าสู่สงคราม

กลางดึกสงัด เวลาประมาณ ๐๒.๐๐ น. ของวันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ กองกำลังญี่ปุ่นราว ๕๐,๐๐๐ นาย ยাত্রาทัพเข้าสู่ประเทศไทยอย่างสายฟ้าแลบ ทั้งเจ้าหน้าที่ทั้งประชาชนลุกขึ้นต่อต้าน ผู้บุกรุกในหลายจุดตามแนวชายฝั่งอ่าวไทย อย่างไรก็ตาม เพียง ๖ ชั่วโมงหลังจากนั้นรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงครามได้ตัดสินใจยุติการต่อสู้กับทหารญี่ปุ่น และยอมให้เดินทัพผ่านไปยังพม่ากับมาลายูตามทีประสงค์

ในสถานการณ์โลกที่ดูเหมือนว่าฝ่ายอักษะจะได้รับชัยชนะ ทำทีของจอมพล ป. พิบูลสงครามโน้มเอียงไปทางญี่ปุ่นมากขึ้น วันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ รัฐบาลไทยทำสัญญาเป็นพันธมิตรกับญี่ปุ่น ถัดมาอีก ๑๐ วัน ก็ลงนามร่วมวงศไพบูลย์ในสงครามมหาเอเชียบูรพา ทำยที่สุดรัฐบาลไทยได้นำประเทศเข้าสู่สงครามโลกครั้งที่ ๒ โดยประกาศสงครามกับสหรัฐอเมริกาและอังกฤษเมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๕

ตรงกันข้ามกับนายปรีดี พนมยงค์ที่คัดค้านการเป็นพันธมิตรกับญี่ปุ่นมาตั้งแต่ต้น รัฐบาลจึงแก้ไขข้อขัดแย้งโดยเสนอชื่อนายปรีดีต่อที่ประชุมผู้แทนราษฎรในเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ ให้ดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในรัชกาลที่ ๘ ซึ่งเป็นผลให้นายปรีดีสิ้นสุดความเป็นรัฐมนตรี (ว่าการกระทรวงการคลัง) และต้องลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เมื่อประเทศชาติถูกบุกรุกและถูกนำพาเข้าสู่สงคราม ขบวนการใต้ดินต่อต้านญี่ปุ่นจึงก่อตัวขึ้น ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ขบวนการนี้เรียกกันต่อมาว่า “เสรีไทย” มีผู้นำคือ “รูธ” (Ruth) ชื่อรหัสลับของนายปรีดี พนมยงค์

ท่ามกลางการเคลื่อนไหวเพื่อขับไล่นายกรัฐมนตรีและแสวงหาสันติภาพครั้งนั้น มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองได้เข้าไปเกี่ยวพันกับชะตากรรมของชาติอย่างสำคัญ